Nagekomen vragen auditcommissie 4 juni 2025 Geraldine Kwekkeboom

Subsidieregeling Eenzaamheid
Hoe komt het dat het merendeel van het budget niet uitgegeven is en wordt doorgeschoven naar 2025? Heeft het wel voldoende ambtelijke aandacht?
Antwoord: Het betreft hier een subsidiepot expliciet voor particuliere initiatieven en naar mijn beleving hebben we daar in de media genoeg aandacht aan besteed, maar zijn er heel beperkt aanvragen binnen gekomen.

Warmteprogramma
Wordt het warmteprogramma extern uitbesteed? Zo ja, hoe bouwen we dan ambtelijke expertise op?
Antwoord: Het opstellen van het warmteprogramma wordt niet compleet uitbesteed, maar we werken wel met een extern specialist op dit gebied die ons adviseert, begeleidt en ondersteunt bij het volgen van het juiste spoor en het zetten van de juiste processtappen.
De projectleiding verzorgen we zelf vanuit onze eigen organisatie. Door op deze manier met een ervaren partner de samenwerking aan te gaan, bouwen we zelf expertise op.

Omgevingsplan:
€428.000,- naar de reserve. Waar is dat voor? Is dit voor uitvoering of ontwikkelen van een plan, dus ambtelijke uren?
Antwoord: Dit geld wordt gereserveerd voor het opstellen van het Omgevingsplan voor de gemeente Heerde. Op dit moment is hiervoor al €572.000,- in de reserve opgenomen. Wanneer hier €428.000,- aan wordt toegevoegd dat is het totaal gereserveerde bedrag €1.000.000,-. Bij de voorjaarsnota/perspectiefnota wordt voorgesteld om voor de jaren 2025-2028 jaarlijks €250.000,- hiervoor beschikbaar te stellen om de achterstanden weg te werken.

Management letter
bl. 11:
T.a.v. Fraude en corruptie risico's ziet de accountant vooral een risico bij de schattingen binnen de grondexploitatie en sturing in budgetten en kredieten. Uit de tabel blijkt dat Heerde geen beheersmaatregelen zichtbaar aanwezig heeft. Graag toelichting wat hiermee precies bedoeld wordt.
Antwoord: Het risico dat benoemd is bij punt 1 op bladzijde 11 betreft het risico op 'management override'. In een gemeente betekent management override dat hogere ambtenaren of leidinggevenden (zoals een afdelingshoofd of directeur) opzettelijk bestaande interne controleprocedures negeren of omzeilen, bijvoorbeeld bij aanbestedingen, uitgaven of subsidietoekenningen.
Ook binnen de processen m.b.t. grondexploitatie en de sturing in budgetten en kredieten is bij de gemeente Heerde functiescheiding ingericht maar een afdelingshoofd kan altijd vanuit zijn positie deze functiescheiding omzeilen omdat hij de hoogst bevoegde is. Daar kun je geen extra beheersmaatregelen voor inrichten.

Maar ook ten aanzien van inkoopcontracten meer dan 1,1 milj. Zijn er geen beheersmaatregelen waardoor mogelijke belangenverstrengeling en kickbacks. Graag meer toelichting hoe urgent is dit? In eerdere management letters zijn deze zaken ook al aan de orde gesteld. Hoeveel urgentie heeft dit bij het College?
Antwoord: Er staat aangegeven dat er geen beheersmaatregelen zijn ingericht. Dit is niet in overeenstemming met de werkwijze binnen de Gemeente Heerde. Bij alle inkopen boven de €50.000,- worden minimaal 3 offertes opgevraagd. Bij alle inkopen die naar verwachting boven de Europese aanbestedingsgrens (€221.000,- door diensten en €5.538.000,- voor werken) uitkomen, beschrijven we vooraf de vereisten en vindt een openbare aanbesteding plaats. en kickbacks

beheerst. Hierdoor wordt het risico op belangenverstrengeling en kickbacks beheerst. Uit onze interne controles is gebleken dat de ontvangen offertes zorgvuldig beoordeeld zijn.
Dit proces maakt onderdeel uit van de Verbijzonderde Interne Controle en is opgenomen in de Rechtmatigheidsverantwoording. Op deze wijze legt het College verantwoording af over de kwaliteit van het inkoop- en aanbestedingsproces.

Bl. 26:
Actualiteiten
In hoeverre heeft Heerde haar eigen klimaatdoelstellingen op orde?
Antwoord: Expliciete overkoepelende klimaatdoelstellingen en een daar op afgestemde monitoring hebben we als organisatie niet geformuleerd en vastgelegd. Wel volgen we de uitgangspunten van het coalitieakkoord voor de klimaatthema's energietransitie, klimaatadaptatie en biodiversiteit. Bij de uitvoering van het onderhoudsprogramma van ons gemeentelijk vastgoed, volgen we bij investeringen "best practices". Voor elektrische installaties geldt daarbij dat de huidige beschikbare technische kennis en methoden praktisch worden toegepast.

Bl. 27:
Hoe gaat Heerde om met de risico's van het inhuren van ZZP-ers?
Antwoord: Inhuur zelfstandigen en naleving Wet DBA
De gemeente Heerde is zich bewust van de risico's die verbonden zijn aan de inzet van zzp'ers en de handhaving van de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA). In overleg met het management is het actuele inhuurproces in beeld gebracht en beoordeeld op basis van het Toetsingskader Beoordeling Arbeidsrelaties. Voor overeenkomsten waarbij sprake is van een aanzienlijk financieel risico ten aanzien van schijnzelfstandigheid, zijn aanvullende beheersmaatregelen getroffen. Nieuwe inhuur wordt standaard vooraf getoetst. In situaties waarin een potentieel groot financieel risico wordt geconstateerd, vindt besluitvorming plaats door de algemeen directeur/gemeentesecretaris. Hiermee wordt invulling gegeven aan een zorgvuldig en beheerst extern inhuurbeleid.

Voorjaarsnota/ perspectiefnota raadsvoorstel:

Pag 3:
Het is al jaren iedere keer koffiedik kijken wat de impact is van circulaires en andere oekazes vanuit het Rijk. Wat maakt de situatie zo anders dan andere jaren dat we beleidskeuzes niet nu maar pas bij de begroting maken? Je doorbreekt immers daarmee onze systematiek van sturen op beleid bij de perspectiefnota (en dus ook algemene beschouwingen) en bij de programmabegroting alleen financiële beoordeling (zonder Algemene Beschouwingen). Graag toelichting.
Antwoord: Op dit moment zijn de uitkomsten van de Meicirculaire 2025 nog niet bekend, en moeten de salarisstaat voor 2026, de gewijzigde indexeringen en investeringslijst nog worden doorgerekend. Hierdoor gaat de uiteindelijke begrotingsuitkomst nog wijzigen. Om nu te voorkomen dat er twee keer beleidskeuzes moeten worden gemaakt (bij de perspectiefnota én begroting) is ervoor gekozen om deze keuzes pas bij de begroting, wanneer de definitieve cijfers bekend zijn, te maken. Voor nu is het belangrijk dat de raad richtinggevende uitspraken meegeeft aan het college zodat dit in de komende maanden verder kan worden uitgewerkt.

Visie en koers
Cofinanciering regiodeal agrarische sector: waarom is dat cat. 4? Wordt cofinanciering niet door Rijk en of provincie vereist?
Antwoord: Nee, de gemeente Heerde is niet verplicht om deze taak op te pakken. Maar wanneer dit wel wordt gedaan wordt een deel hiervan in de vorm van een cofinanciering door het Rijk betaald. Het 'Heerder deel' is 3 jaar lang €12.500,-.

Is de verwachting dat de Spuk-middelen voor de jongerenwerker Noordgouw ophouden?
Antwoord: De NPO is een SPUK en daarmee dus per definitie tijdelijk. De overheid kan ieder jaar opnieuw beslissen wat ze ermee gaan doen. Ik acht die kans overigens niet zo groot dat die SPUK zomaar ophoudt, maar zou wel bezuinigd kunnen worden.

Dat is wel typisch hoe SPUKs zijn: Tijdelijk en versnippert. Er was in Den Haag even sprake van dat een aantal SPUKs samengevoegd zouden worden met 10% korting als bezuinigingsmaatregel. Dan konden we zelf budgetten aan voor ons belangrijke projecten toekennen. Dat in combinatie met meerjarige SPUKs zou zeker kansen bieden. Het zou dan eigenlijk ook zo moeten zijn dat we nu halverwege de vierjarige SPUK weer een nieuwe aanvullende SPUK kunnen aanvragen, zodat je telkens vier jaar vooruit kan plannen. Het ontschotten zou voor ons een voordeel zijn ondanks de beperking op de budgetten. Nu zijn we gebonden aan een overdaad aan regels en veel kleine SPUKjes die een effectieve en efficiënte besteding in de weg staan, zeker voor kleine gemeentes.

Sociaal domein:
Jeugdhulp: structureel moet 907.000 worden bijgeraamd (!) door een toename van het aantal cliënten en een veranderende productenmix naar meer complexe en duurdere hulp. Zou fijn zijn als hierover eens wat meer info komt bijv. Themaraad en de vraag of we hier überhaupt beleidsmatig op kunnen sturen, bv door preventief meer te doen?
Antwoord: De bijraming voor de jeugdzorg heeft meerdere oorzaken. Daar hebben we het samen over gehad. We hebben onvoldoende voorzien dat de kosten in 2024 zo sterk zijn gestegen. We hebben bij de voorjaarsnota en najaarsnota altijd een jaarlastbepaling gemaakt op aanbiederniveau. En we zaten er altijd akelig dichtbij. Dit jaar ineens niet meer, terwijl we niets anders gedaan hebben. We zijn verrast en moeten dit jaar kijken of de oude methode nog kan of dat we verder moeten inzoomen en hoever dat werkbaar is. Zelfs in maart 2025, na een jaarlastbepaling eind januari, zijn we nog flink verrast door nakomende kosten en moest er op het laatste moment nog de journaalpost 2024 aangepast worden. In 2024 was er een flinke overschrijding op de begroting. Deze zit ook verdisconteerd in de bijraming 2025 en voor de toekomst.

Naar aanleiding van deze onaangename verrassingen zijn we gaan terugkijken naar de afgelopen jaren en alle incidentele oorzaken die de kosten hebben opgedreven zijn ieder op zich wel incidenteel, maar het feit dat er grote incidenten zijn niet. Ook de komende jaren zijn er weer incidenten, de nieuwe aanbesteding die op 1 januari ingaat is al de eerste. We kunnen daar zeker een themaraad over beleggen, zodat we inzicht kunnen geven in hoe we maar heel beperkt knoppen hebben om de kosten bij te sturen. Hoe we speelbal zijn van het systeem en de grote aanbieders de leiding lijken te hebben. Deze indruk wordt versterkt door de omzetting van Stichting naar BV/NV bij zorgaanbieders. Een trend naar commercialisatie, marktwerking was toch gevraagd? Maar marktwerking kan niet met al die wetten die de aanbieders beschermen en de kostprijs opdrijven.

De stijging van de aantallen jeugdzorg zijn in onze gemeente heel beperkt. Dat laten we ook iedere keer zien bij de presentaties tijdens de themaraden sociaal domein. In mijn beleving is dat een positieve uitwerking van onze voorliggende voorzieningen/ inzet Stip. De kosten per cliënt stijgen en de complexiteit neemt toe, maar dat is vooral door maatschappelijke invloeden en misschien ook normalisatie. In ieder geval niet door ons substantieel te beïnvloeden.

Ook de gemiddelde kosten per client zijn bij ons laag ten opzichte van de andere gemeentes in de zorgregio. Dat kunnen we ook laten zien. Dat is ook het resultaat van de inzet van Stip en de multidisciplinaire teams. Maar op de wijziging in de productmix en de stijgende productprijzen hebben wij geen invloed op, ook niet als regio. Dat komt door de leidende rol van de aanbieders. We kunnen deze informatie ook laten zien in het college. We hebben al veel ‘op papier’ aangeleverd bij het college, misschien moet dat ook een keer aan tafel?

Volksgezondheid en milieu
Pag. 38
Onder milieubeheer wordt gezegd dat er extra geld nodig is voor biodiversiteitsplan, dat dit deels uit budget duurzaamheid wordt bekostigd en dat het restant voor komende jaren incidenteel wordt toegevoegd als nieuw beleid.
Vraag: hoeveel wordt nu vanuit potje duurzaamheid besteed aan biodiversiteit? M.a.w. hoe groot is het budget voor uitvoering biodiversiteitsplan nu werkelijk?
Antwoord: Voor 2025 zijn de totale kosten €45.000,-; voor de jaren 2026-2028 respectievelijk €55.000,-; €25.000,- en €25.000,-. De dekking vanuit het budget vanuit Duurzaamheid is €10.000,- per jaar.